БІБЛІОТЕКА
ГР. КАТ. КАПІТУЛИ
в Перемишлі
Ч. .....
Ч/18 928

РІК 1928. Вересень. Ч. IX.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 4697. — Празник Христа Царя.

Сегорічний Празник Христа Царя відбудеся в 21. неділю по Сош. св. Духа, ц. є. дня 28. жовтня.

Подібно як попередних літ належить обходити се свято як найторжественнійше, приготовити вірних духовними науками до него і заохотити їх до достойного приняття в сей день св. Тайни Покаяння і Св. Причастя.

Коли нинішний світ всіх сил докладає, щоби поставити на престол князя тьми, нашим обовязком буде всіх сил докладати, щоби в серци кождого нашого парохіянина і в серци цілого нашого народу та в нас самих запанував Наймилостивійший і Найсвятійший Цар, Ісус Христос.

В сам день свята виголосять Всеч. Отці добре обдуману науку підчас торжественної співаної Служби Божої, оперту на Енцикліці Святійшого Отця (гляди Епарх. Відомости Ч. III р. 1926 стор. 53—69), а по Службі Божій, при виставленню Нсв. Тайн, відновлять — як поручено в Енцикліці, акт посвячення Найсвятійшому Серцю Ісуса цілого людського роду в спосіб як слідує:

АКТ

посвячення себе і всего людського роду Найсвятійшому Серцю Ісуса Христа.

»О Наймилійший і Найсолодший Ісусе Спасителю людського роду, глянь на нас покірно, припавших перед Твій

жертвенник. До тебе належимо і хочемо бути Твоїми; і днесь, щоби бути сильнійше злученими із Тобою, се кождий з нас віддаєся Святійшому Твому Серцю.

Много єсть людей, що Тебе ніколи не знали, много, що погордили Твоїм законом і відреклися Тебе.

Милосердний Ісусе, умилосердися над ними всіми і приверни їх до Свого Святійшого Серця. Господи! Будь Царем не лише тих вірних, котрі ніколи не віддалилися від Тебе, але і блудних дітей, котрі Тебе покинули; зділай, щоби скоро повернули у вітцівські обнятя, щоби не згинули з біди і з голоду.

Будь Царем зведених блудною наукою і тих, котрих відлучила незгода; приведи їх до пристани правди і єдности віри, щоби в скорі був один пастир і одно стадо.

Будь вкінци Царем і всіх тих, котрих держить суєвірє, поганьство — зволь вирвати їх із тьми і довести до світла і Божого царства.

Дай Господи своїй Церкві тревалу свободу, дай всім народам лад і супокій; зділай щоби від кінця до кінця світа розносився один голос: Слава Божественному Серцю, котре дає нам спасенє. Єму честь і сила і слава і нині і присно і во віки віков амінь!« З Еписк. Ординаріяту.

Ч. 4586. — В справі збірки на відновлення гр. кат. Церкви св. Варвари у Відні і побудовання гро ниці св. Свящ. Йосафатови.

Впр. Уряд парох. при церкві св. Варвари у Відні прислав нам прохання Комітету парохіяльного у Відні слідуючого змісту:

„у Відні, в серпні 1928.

Далеко, за границями рідного краю, немов на вигнанні, спочив наш рідний Святий Священомученик Йосафат. Боже Провидіння так хотіло, щоби у несупокійний час воєнної хуртовини він разом з нещасними збігцями нашого народу спочив на хвилю на чужині. Його нетлінні Св. Мощі в чудний спосіб віднайдені в Бялій перевезено в 1916. р. до Відня і зложено в нашій парохіяльній церкві Св. Варвари на короткий здавалось час, доки війна не скінчиться.

А тимчасом вони і до нині між нами, еміґрантами, лишились і хто знає як довго єще чекатимуть хвилі щасливого повороту на рідну землю.

Для нашої горем прибитої, на повільне вимерття засудженої віденської громади мала ся подія перенесення Св. Мощей незвичайне значіння. Молитвами нашого Св. Заступника, на наших очах піднімається вона до нового життя. Наша церковця щораз більше наповнюєсь чужинцями, приятелями нашого обряду, почитателями сего незвичайного Святого, котрий життя своє в жертву приніс за велику а в нинішних часах щораз більше актуальну, щораз більше зрозумілу ідею зединення усіх Христових вірних. Захоплені красою нашої старинної Св. Літурґії чужинці латинники щойно у нас пізнають вагу і значіння сего нового літурґійного руху, яким переняте усе їх молоде покоління. У нас они моляться, з нашим народом співають, до Св. Причастія приступають. При гробі Святого Мученника, вони просять Бога о сю велику ласку, »щоб усі незединені до католицької Церкви вернули а зединені у Св. католицькій вірі і єдности церковній витревали«, як се приписано статутами товариства Св. Йосафата, в якім гуртуються чужинці-латинники. За нас они моляться, за лучшу долю нашої Св. Церкви, нашого народу.

І в сім лежить велике значіння сеї нашої заграничної парохії і запорука, що не загине вона а розвиватиметься щораз краще.

Свідомі сего ми тому і взялися за велике діло: артистичне відновлення нашої парохіяльної церкви, щоби вона була достойним приміщенням сего цінного скарбу, який віддано їй в опіку, та збудовання у церкві гідної гробниці Святому, в осібній на сю ціль зисканій комнаті. Крім сього в отсю десятилітню листопадову річницю хочемо у відновленій церкві вшанувати память жертв нашої визвольної війни. Сорок тисяч записано їх в наших парох. метриках, тих що скитальцями згинули ту на чужій землі, по ріжних таборах.

Та ми потрохи перечислились в наших силах. Наша маленька громада вірних Св. Церкві і народови, на котрих від літ уже лежить весь тягар удержання церкви і єї служби, не в силі зложити всеї суми коштів, яка разом з поставленням гробниці виносити ме звиж 2,000 долярів. Осо-

бливо важко буде без чужої помочі перевести будову гробниці, яка по пляну має бути виконана в марморі і металю.

О сю поміч ми до краю, до рідних наших братів і кревних отсим звертаємося. Поможіть нам закінчити велике діло на добру славу нашої Св. Церкви і народу, на честь нашого великого Святого. Зложіть маленьку лепту на сю ціль і першліть її нам.

Часи воєнного лихоліття, тісно звязані з цею нашою церквою у Відні, яка полишилася по війні у дуже оплаканім стані. Позвольте — поможіть нам привести її до світлого стану. Поможіть, будьте ласка, усунути з неї сю сумну воєнну спадщину. Дайте нам можність примістити в ній гідно Нашого Святого так, як Він на це заслугує.

Святий Йосафат відплатить Вам в сотеро Вашу щедрість і Вашу жертвенну любов, з якою до него віднесетесь.

За парохіяльний Комітет церкви св. Варвари у Відні: *О. Др. М Горникевич*, голова, *О. Каранович*, заст. голови, *М. Кошак*, касієр, *О. Тришкалюк*, писар. За Брацтво Св. Варвари: *В. Мацілинський*, заст. сеніора, *А. Васильковська*, сестра, *Л. Лесів*, касієр, *М. Бурнадз*, писар. За тов. Св. Йосафата у Відні: *Й. Пацельт*, заст. голови, *Др. Г. Лигер*, контрольор, *Ш. Ліс*, касієрка, *К. Тік*, за писара.

Поручаємо горячо Всч. Отцям і вірним підперти се богоугодне діло і просимо на сю ціль в кождій церкві зарядити збірку, а окремо відправити акафіст. Збірку, яка з цего припаде, просимо відослати до Еписк. Консисторії чеком, який залучається.

Всі датки будуть відтак оголошені в Епарх. Відомостях.

Всеч. Отці зволять на це діло зложити кождий також якусь лепту від себе, — а Всеч. Отці Парохи по містах заохотять в особливійший спосіб до жертвенности на сю ціль нашу ВП. Інтеліґенцію.

З Еписк. Ординаріяту

† Йосафат Епп.

Ч. 4853. — В справі редукції Служб Божих.

Звертаєсь увагу Всч. Отців, що редуковати датки на Служби Божі згл. звільняти від обовязку відправи Служб Божих має лишень св. Апостольський Престол, який від часу до часу відпоручує дотичну власть Епископові.

В слід за тим всяка самовільна редукція переведена через священика згл. самовільне звільнення себе від обовязку відправи Служб Божих, обтяжалиби совість священика.

Ч. 4854. — В справі т. зв. Полевих Служб Божих при нагоді світських торжеств.

Бували случаї, що одиниці з Всч. Духовенства вносили тут прохання о дозвіл на відправу т. зв. полевих Служб Божих при нагоді світських торжеств.

Щоби це не повтарялося на будуче, повідомляємо Всч. ОО. Душпастирів, що по рішенню Апостольської Столиці (Acta Apost. Sedis, 1924, стор. 370.) Епископ не має власти уділити таке позволення.

Ч. 4809. — В справі збірки на „Петрів Гріш".

З покликом на тут. розпорядок що до збірки на »Петрів Гріш« (гл. Епарх. Від. 1928 ч. VI. стор. 101) Еписк. Ординаріят стверджуючи, що ще не всі парохії виконали повисший розпорядок, поручає чимскорше його виконати.

Ч. 3458. — В справі збірок на добродійні цілі.

Еп. Ординаріят стверджує з жалем, що на розпорядок Еп. Ординаріяту оголошений в Еп. Відомостях Ч. II/28 ст. 21 Ч. 256/31, мало священиків присилає збірки на добродійні цілі до Канцелярії Еп. Консисторії.

Тому проситься на будуче не занедбувати цего обовязку і правильно присилати зібрані жертви.

ХРОНІКА.

Іменовання:

Ч. 30/Орд. Впр. о. Гриник Василь, крилошанин в Перемишлі, просинодальним Іспитовником. — Ч. 31/Орд. Впр. о. Гриник Василь, крилошанин в Перемишлі, просинодальним Судією. — Ч. 4699 о. Флюнт Зиновій, парох в Грабі, деканом Дуклянським. — Ч. 4624. о. Плешкевич

Юліян, парох в Маластові, деканом Горлицьким. — Ч. 4440. о. Плешкевич Юліян, парох в Маластові, Ординаріятським відпоручником до Ради шкільної повітової в Горлицях. — Ч. 3966. о, Гучко Василь, парох в Радружи, деканом Немирівським.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 4442. о. Демчук Матвій, парох в Кукизові — Ч. 4742. о. Ардан Володимир, парох в Ждині. — Ч. 3782. о. Іваницький Григорій, парох в Олешицькій волі.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 4224. о. Микулович Володимир, Немирів. — Ч. 4225. о. Клюка Володимир, Яксманичі. — Ч. 4226. о. Дацишин Василь, Щутків. — Ч. 4680. о. Пизюр Андрій, Башня. — Ч. 4681. о. Мриглод Петро, Мшанець. — Ч. 4682. о. Радошицький Михайло, Ясениця сільна. — Ч. 4683. о. Лесак Іван, Добрачин. — Ч. 4684. о. Рудавський Іван, Гуменець.

Завідательства одержали:

Ч. 4682. о. Юзьвяк Стефан, Дашівка. — Ч. 4740. о. Рибак Николай, Стрілки. — Ч. 4741. о. Кузик Корнило, Махнів. — Ч. 4739. о. Дмитришин Стефан, Матієва.

Сотрудництва одержали:

Ч. 4224. о. Трешневський Роман, Забірє.

Померли:

о. Сапрун Теодор, парох в Колодрубах 30/9 1928.

Душу єго поручається молитвам Всч. Духовенства.

З гр. кат. Еп. Консисторії.

Перемишль, дня 30. вересня 1928.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епп.

ЧАСТЬ II.

Чи східна церква все поминала вірних на вел. вході словами:

„всіх вас православних християн“?

Ніхто сьогодня не сумнівається, що весь обряд св. літургії, який маємо тепер, не повстав від-разу, але що розвивався поволі цілими віками. Такомуж постепенному розвиткові підлягло й поминання на вел. вході. Богата є о тім предметі література російська, яка зібрала в тім напрямі богато жерел, з яких користуємось для вияснення цего питання.

І так:

1. *В рукописи Петербургської Академії з XV. в. № 566,* л. 32—34. читаємо: »Єгда же изыдеть из святых дверій, глаголеть: помяни нас, Господи, єгда придеши в царствіи. Поступить: Помяни нас. Владико, єгда. Пакы: Помяни нас Святый, єгда прійдеши в царствіи Єгда же станеть на амбонѣ, глаголеть велми: **Помѣнет всѣх вас Господь в царствіи своем.** Поступить і глаголеть: возмите врата, князи, ваши, и внидет царь славы. Господь сил, той єсть царь славы. Єгда же станет пред царскими дверми, глаголеть: Бог в сіонѣ велей и высок єсть над всѣми боги. Отверзете мнѣ врата правды и вшед в нѣи исповѣмся Господови. Сии врата Господнѣ, праведніи внидут в нѣ. И входит в святый жертвенник и полагает святыя дары на святѣи трапезѣ«.

2. *В рукописи тоіж бібліотеки № 532. л. 38. з XV. в.* читаємо таке: »...сам же ієрей. взем чашу точію, и тако творят великій вход, предидущу діякону, держащу и кадильницю с святым блюдом на едином перстѣ десныя руки. Проходяща же храм, молита и оба о всѣх глаголющ: **помянет всѣх вас Господь Бог в царствіи єго.** І єгда убо прійдета в святыя дверца, Ієрей убо входит коснѣе, діякон же, преди вшед, стоит, держа на главѣ святое блюдо, якоже имать, малми и обращься ко ієрею. Ієреи же, входя,

глаголеть: возмѣте врата, князи, ваши и возмѣтеся врата вѣчныя и внидет царь славы. Діякон же гля: благословен грядыи во имя Господне, Бог Господь и явися нам“ ..*)

3. *В першім друкованім московськім служебнику з 1602 р.* читаємо: »тако творят великіи вход: предходящу же діякону, держащу и кадило. со святым дискосом, на едіном персте десныя руки, и право ходящу и нимало ненакланяющуся. Имже предходит носяи свѣщник и входящим им в церковь, глаголють кождо к себѣ, первѣе діякон, понем іереи: **Всѣх вас да помянеть Господь Бог во царствіи своем, всегда и нинѣ и присно и во вѣки вѣков.** И став против западных двереи, глаголють: **Да помянет Господь Бог всѣх вас во царствіи своем...** таже, обращьшеся ко полъденнѣй странѣ, глаголють. **Всѣх вас да помянет...** Аще ли ту царь есть, глаголют сице: Да помянет Гдь Бъ благородіе твое во царствіи своем... Аще ли ту святитель есть, глаголют: »Да помянет Гдь Бг святительство твое в царствіи своем... Аще ли есть в монастыри, и ту игумен есть, глаголют: Да помянет Гдь Бг священство твое в царствім своем... И входящим им в царскіе двери, глаголют к себѣ тихо: Благословен грядыи во имя Гдне, Бг Гдь и явися нам“.

4. *В „Εὐχολογιον“-і, виданім в Венеції і 566. р.* ф. 16—17 читаємо, що на великім вході поминано так: „Πάντων ὑμῶν μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ὁ χόρος ἀμήν“.[1])

5. А знов *ігумен Нікольскаго единовѣрческаго монастыря — Філарет*, в своій книжці: „Чин литургіи

---

*) Крім вичислених, є ще й старші російські рукописі, як: Ркп. Петербурської Дух. Академії XII. в., Ч. 518; Ркп. XIII. в. Ч. 524; Ркп. XIV. в. Ч. 523; Ркп. XIV. в. ЧЧ. 526 і 520; Ркп. XIV. в. Ч. 522; Ркп. Імператорської Публ. Бібліотеки XIV. в. Ч. 274; Служебник преп. Нікона XIV. в. (Троице-Сергієва Лавра); Ркп. Румянцевскаго музеума XIV. в Ч. 399; Ркп. Синодальної бібліотеки XIV. в. Ч. 598; Ркп. Типографської бібліотеки XIV. в. Ч. 127; Ркп. Воскресенського монастиря XIV в. Ч. 8. — Всі однак ті рукописі о якім небудь поминанню священика підчас вел. входу, крім відмавляння псалма 50, ні словечком не згадують (...вземъ поп дискосъ даетъ дьякону а самъ несетъ потирь. таж. неся перенос: глть таи. помилуи мя бе. и поставит поп стыя дары на престолѣ и покрыетъ сундаремъ. И вземъ поп кадельницю кадитъ дары гля. стъ стъ стъ Гь саваофъ... і п.)

[1]) Всі повищі жерела наводить: Сергій Муратов в ділі: Послѣдованіе проскомидіи, великого входа и причащенія в славяно-русских служебниках XII.—XIV. вв. Москва 1897.

св. Іоанна Златоустаго по изложенію старопечатных, новоисправленнаго и древлеписьменных служебников, Москва 1899 на стор. 83, г, пише так: „Во всѣх древлеписьменных Служебниках, за исключеніем тѣх, в коих не говорится ни о каких дѣйствіях перенесенія дарів, также в древлепечатных венеціянских, гедеоновском и острожзком повелѣвается священнику с діяконом говорить на великом всходѣ только однажды: **„Всѣх вас да помянет Господь Бог во царствіи своем, всегда, нинѣ...** (в нѣкоторих рукописах читається: **„Да помянет Господь Бог всѣх вас,** всегда).

В древлепечатных же Служебниках возглашенія на вел. входѣ излагаються *различно* — именно в виленском Служебникѣ 1585 г. говориться, что священник с діяконом поминають оба в собѣ: *Помяни Господи обитель сію или град сей, и всяк град и страну і* **вірныя христіяне,** *живущія в них.* Помяни Господи благочестивих князей наших, и все воинство их. Помяни Господи архіепископа нашего і весь священническій чин. Помяни Господи отца нашего игумена и всѣх єже о Христѣ братію нашу. Єгда же прийдут на среди церкви, и здѣ возглашают: **Помянет и вас Гдь Бог во царствіи своем, всегда...** или: **Да помянет Господь Бог всѣх вас во царствіи своем всегда...“**

6. Таксамо *А. Дмитріевскій* в своій книжці: — *Богослуженіе в русской церкви в XVI. в.* — Казань і 884 на стор. 113. пише:

При выходѣ из алтаря в храм произносилась формула поминовенія: **„Да помянет Господь Бог всѣх вас во царствіи своем“...**

7. Греки, як подає найбільше для нас міродайний **Goar,** поминають на великім вході: „Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς πάντων ἡμῶν ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ.“ — *Memor sit Dominus* **omnium nostrum** *in regno suo* — отже: *Да помянет Господь Бог* **всіх нас** *во царствіи своем!* що відповідає оригінальним грецьким текстам.

8. Це стверджує і *проф. Іван Огієнко* в 529. точці своїх пояснень до перекладу літургії св. Ів. Золотоустого — гл. Св. Служба Божа св. Отця нашого Іоана Золотоустого мовою українською — Ч. II. — пояснення до тексту

— 1921. —) де пише: »В грецькій літургії: πάντων ἡμῶν — **всіх нас** — *В словянськім перекладі добавлено ще: православних християн.*«

Колиж саме добавлено? **Щойно 1629. р. за митр. київського Петра Могили.** Вище цитований *ігумен Філярет* в пов. книжці на 84. стор. пише: »В кіевских Служебниках повелѣвается возглашать прежде діакону: **„Всѣх вас православних християн до помянет“...** и обращься ієрей зря ко людем паки глаголет: **„Всѣх вас православных християн да помянет Гдь Бог“...** і т. д.

За служебником київським пішли опісля всі інші, як 1638. р. виленський та другі, бож тоді Київ надавав напрям усьому церковному життю на Україні, а навіть і на Московщині.

В якій цілі добавлено сі слова? Коли пригадати собі історію тих часів, то не тяжко вгадати; іменно, **по перше, щоби протиставити себе католицизмові,** який через унію йшов тоді агресивно на схід; а по друге. *щоби протиставитись також всяким релігійним сектам,* які також в тих часах поширювались із Заходу особливо між українським боярством.

Томуто пропущення слів: »православних християн«,— а ще більше поминання на вел. вході в св. літургії: »і всіх **нас** да помянет Гдь Бог во царствіи своем», відповідає найдавнійшій єдиноправдивій традиції Східної Церкви.

Свящ. *М. Д.*

З Католицького світа.

Рим. В день празника Різдва Пресв. Богородиці видав св. Отець Пій XI Енцикліку „Rerum Orientalium“, в справі розповсюднення студій над християнським Сходом. Ціль Енцикліки заохотити католицький загал головно духовеньство до пізнання науки східної незєдиненої церкви, єї обрядів і звичаїв, щоби таким чином лекше промостити

дорогу ідеї св. Унії. В тім напрямі богато зробила католицька Церква в минулому. Вже в XIII. століттю бачимо при університеті в Парижі Орієнтальну Колеґію. Папський Орієнтальний Інститут в Римі, католицькі університети в Парижі, Лювані і Ліль продовжують сьогодні цю традицію. Але цього за мало. Св. Отець завзиває епископів, аби також у духовних семинарах завели Орієнтальні виклади для питомців. Таким чином збільшиться число ідейних образованих борців за ідею св. Злуки Церков і сильних оборонців Єї Єдинства.

Довкола обіжника Мін. Бартля про науку кат. релігії в школі. Розпорядок цей виданий дня 9. грудня 1926 (гл. Епарх. Від. ч. II. р. 1927) в § 7. каже: „Релігійні практики католицької, шкільної молоді належать до цілости навчання і релігійного виховання. Шкільна молодь обовязана в них брати участь. Релігійні практики, обовязуючі шкільну молодь є нормовані через Духовну Власть в порозумінню з Міністром В. Р. і О. П. і через шкільні власти впроваджувані в життє.... Дбати після істнуючих розпорядків про сповненнє через молодь спільних, релігійних практик є обовязком отців префектів, дирекцій та управителів шкіл і членів учительського збору“.

Ліберальна частина учительства добачила в повисшім розпорядку атаку на заґварантовані конституцією горожанські вольности з окрема на свободу совісти. Чуючи за собою силу соціялістів й усеї лівиці в законодатних тілах постаралася вона о те, що так сойм як і сенат виніс проти згаданого розпорядку слідуючу резолюцію: »Сойм (сенат) завзиває Уряд до скасовання обіжника Міністерства В. Р. і О. П. з дня 9. XII. 1926 про науку католицької релігії в школі, а з окрема постанови про примус участвовання учителів у релігійних практиках, як суперечної з арт. 112. конституції«.

Вправді ці резолюції сойму й сенату не мають на разі правного значіння, бо Уряд їх не приняв і не проголосив у формі зарядження, всеж таки католицькі польські орґанізації зареаґували на се сейчас масовими протестами.

Оголошення.

„Бескид“, часопис призначений для поглиблення католицького духа й поборювання схизми та більшовизму по наших селах. Виходить два рази в місяць у Львові, вул. Кльоновича ч. 8/II. Річна передплата 4. зол. 50 сот., місячна 40 сот.

Епарх. Поміч, має на складі: 1) »Життя св. Слав. Апостолів Кирила й Методія« — ціна 50 сот. 2) „Передшлюбний дарунок для женихів“ — ціна 1 зол.

„Карпатія“, Товариство взаїмних обезпечень на життя і ренти, відновило — по воєннім лихоліттю свою діяльність.

Близші інформації можна одержати в Дирекції Товариства у Львові, ул. Руська, 18.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.